

Oaj:n Vesannon paikallisyhdistyksen esitys lyhyiden harkinnanvaraisten virkavapaiden vaikutuksesta viikonlopun palkkaan /koulutusjohtajan lausunto esityksen vaikutuksista

Ehdotettu muutos on ehdotus yleisestä periaateratkaisusta harkinnanvaraisten virkavapaiden/työlomien myöntämisessä ja henkilökunnan näkökulmasta parannusta voimassa olevaan virkaehtosopimukseen. Tällöin asiasta tulee käydä neuvottelut pääsopijajärjestöjen edustajien kanssa.

13 § Eräitä harkinnanvaraisia asioita koskevat paikalliset neuvottelut

1 mom. Asianomainen työnantajan ja pääsopijajärjestöt voivat paikallisesti sopia virka- ja työehtosopimuksen harkinnanvaraisia palvelussuhteen ehtoja koskevasta paikallisesta neuvottelumenettelystä siten kuin edellä 12 §:ssä on todettu. Jollei paikallisesti ole toisin sovittu, asianomainen viranomaisen on velvollinen noudattamaan tämän pykälän määräyksiä.

2 mom. Ennen kuin työnantajan päättää viranhaltijoiden/työntekijöiden kannalta merkittävistä virka- tai työehtosopimuksen harkinnanvaraisten määräysten soveltamista koskevista yleisistä periaatteista tai perusteista, pitää asiasta pyydettyä käydä neuvottelut asianomaisten pääsopijajärjestöjen edustajien kanssa. Näissä neuvotteluissa pitää pyrkiä mahdollisuuksien mukaan yksimielisyyteen edellä mainittujen sopimusmääräysten täytäntöönpanoa koskevista yleisistä periaatteista ja perusteista. Neuvotteluista tulee, jos jokin neuvotteluosapuoli sitä vaatii, laatia pöytäkirja, josta käy ilmi osapuolten näkemykset mahdollisine perusteluineen.

3 mom. Edellä tarkoitettu neuvotteluvelvoite ei koske työnantajan käytettäväksi tarkoitetun kannustavan palkkausperusteen käyttämistä.

Tasapuolisen kohtelun varmistamiseksi ehdotetun mallin tulisi koskea kaikkia kunnan työntekijöitä.

Esityksen vaikutukset

1. Osakalenteriviikko

Ehdotuksen mukaisesti harkinnanvaraisen palkattoman virkavapaan/työloman vaikutus viikonlopun palkkaan ja vertailu nykyiseen:

Yksi palkaton päivä: la ja su palkallisia → kuten nykyisinkin

Kaksi palkatonta päivää: la ja su palkallisia → muutos nykyiseen: jos palkaton to ja pe, nyt ollut myös lauantai palkaton, jos palkaton ajalla ma-ke, ei muutosta

Kolme palkatonta päivää: la palkaton ja su palkallinen → kuten nykyisinkin, jos palkaton ke-pe, jos palkaton ma-ke, tulee la palkattomaksi

Neljä palkatonta päivää: la palkaton ja su palkallinen → muutos nykyiseen: jos palkaton ti-pe, myös la ja su olleet palkattomia, jos palkaton ma-to, la ja su olleet palkallisia

Täyden viiden päivän palkaton virkavapaus kuten ennenkin, myös la ja su palkattomia.

2. Arkipyhäviikko

Ehdotuksen mukaan arkipyhä olisi palkallinen, vaikka se olisi palkattoman loman keskellä ja lisäksi arkipyhäviikolla olisi voimassa neljän päivän sääntö.

Esimerkkinä helatorstai -viikko: palkatonta ma-ke, helatorstai palkallinen, pe ja la palkaton, su palkallinen → muutos nykyiseen: 5 päivää palkatonta 5 ja 2 päivää palkallista, nyt mennyt 7 päivää palkattomana. Sama koskisi myös yhtä pääsiäisviikkoa.

Lausunto

Ehdotettu osakalenteriviikko tasapuolistaa kaikkia harkinnanvaraisia palkattomia vapaita riippumatta siitä, hakeeko työntekijä palkatonta vapaata alkuviikkoon tai loppuviikkoon. Kustannusvaikutus jäänee pienemmäksi, kun vaikutusta olisi kumpaankin suuntaan.

Arkipyhäviikon osalta kustannusvaikutus on työnantajan kannalta selkeästi suurempi. Muutos nykyiseen on kahden päivän palkan vaikutus yhden palkattoman viikon osalta. Toisaalta mahdolliselle sijaiselle palkka maksetaan pidettyjen tuntien mukaan (sijaisuuden kesto max 5 päivää), jolloin sijainen ei saa palkkaa arkipyhästä tai viikonlopusta.

Esityksessä ei mainita, miten toimittaisiin pääsiäisenä, jos työntekijä hakisi lomaa molemmille pääsiäisviikoille. Ehdotan, että silloin vain arkipyhät olisivat palkallisia ja muut päivät palkattomia. Tällöin kahden viikon palkattomassa lomassa olisi 12 palkatonta päivää ja 2 palkallista päivää (arkipyhät). Perusteluna tälle on, että työntekijä ei olisi yhtään päivää työssä näiden kahden viikon aikana. Sijainen puolestaan tarvitaan kahdeksalle päivälle, jolloin sijaisen palkka maksetaan kuukausipalkkana. Sijainen saa tällöin palkan sekä arkipyhiltä että työsuhteen keskellä olevasta viikonlopusta.

Vuosilomalainsäädännön piirissä oleva henkilöstö voi käyttää osaviikon tai arkipyhäviikon vapaisiin vuosilomaa tai mahdollisesti myös tasoitusvapaita, jolloin tarve palkattomien lomien hakemiselle on vähäisempi kuin Ovtes:n alaisilla työntekijöillä, joilla on opetusvelvollisuus -työaika. Työnantajan vastaantulo kannustaa työntekijää hakemaan työhyvinvointia tukevaa palkatonta virkavapautta/työlomaa.

Jos esitys hyväksytään, on hyvä ottaa kantaa myös virkavapauden/työloman harkinnanvaraisuuteen ja hyväksymisjärjestykseen.

Opetushenkilöstön osalta on noudatettu pitkään tapaa, jonka mukaan lyhyitä harkinnanvaraisia palkattomia virkavapaita on myönnetty, mikäli sijaisuus järjestyy. Työnantajalla tulee tarvittaessa olla oikeus olla myöntämättä haettua virkavapautta, jos hakijoita samalle ajalle on useita ja sijaisia ei ole saatavilla. Tällöin harkinnanvaraiset virkavapaudet myönnettäisiin hakujärjestyksessä.

Teknisesti kyseinen virkavapaus joudutaan käsittelemään kahdessa osassa, jos välissä on palkallinen päivä/päiviä. Hyväksytystä mallista tulee laatia selkeä ohje sekä henkilöstölle että esihenkilöille. Liitteenä nyt voimassa oleva ohje.

Vesannolla 23.2.2026

Jaana Ruuskanen

hallinnollinen rehtori-koulutusjohtaja